

ID: 457

Dünya’da Ve Türkiye’de Patates Üretimi İle Yerli Ve Milli Patates Geliştirme Çalışmaları

Uğur PIRLAK, Necmettin Oğuz DEMİR

Patates Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü

Patatesin Önemi

Patates (*Solanum tuberosum* L.) günümüzden 6.000 ile 10.000 yıl önceki bir zaman dilimi içerisinde Peru ve Bolivya sınırları içerisindeki And Dağlarında kültüre alınmaya başlanmıştır. Güney Amerika’nın And dağlarından tüm dünyaya yayılan patates, dünyanın giderek artan açlık sorununa cevap verebilecek önemli bitkilerin başında gelmektedir.

Patates; dünya ve Türkiye için hem taze hem de kendisinden elde edilen yan ürünlerle insan beslenmesinde ve girdi niteliği ile endüstri bakımından önemli bir tarımsal üründür. Yapılan çalışmalara göre, birim alan başına buğdaydan %75 ve pirinçten %58 daha fazla gıda enerjisine sahip olan patates, üretim alanları başına pirinçten %78, buğdaydan %54 daha fazla protein sağlar. Dünya patates üretiminin yarısına yakın kısmı taze olarak değişik formlarda (fırında pişirme, haşlama, kızartma) yemeklik olarak tüketilmektedir. Geri kalan kısmı ise işlenmiş gıda ürünü (dondurulmuş parmak patates ve cips), hayvan yemi, endüstriyel nişasta ve tohumluk olarak kullanılmaktadır. Patatesin nişasta yönünden zengin olan kabukları ve işlendikten sonra kalan diğer değersiz atıklarından sıvılaştırılarak, etanol üretimi amacıyla yararlanılmaktadır.

Doğal kaynakların sürekliliğini sağlamak ve gelecek nesillere gıda güvenliliği yönünden tüketilebilir gıda sağlamak insanlığın en önemli amacı olmalıdır. Patates üretimi bu sorunları çözmede önemli bir araç durumundadır.

Dünya’da ve Türkiye’de Patates Üretimi

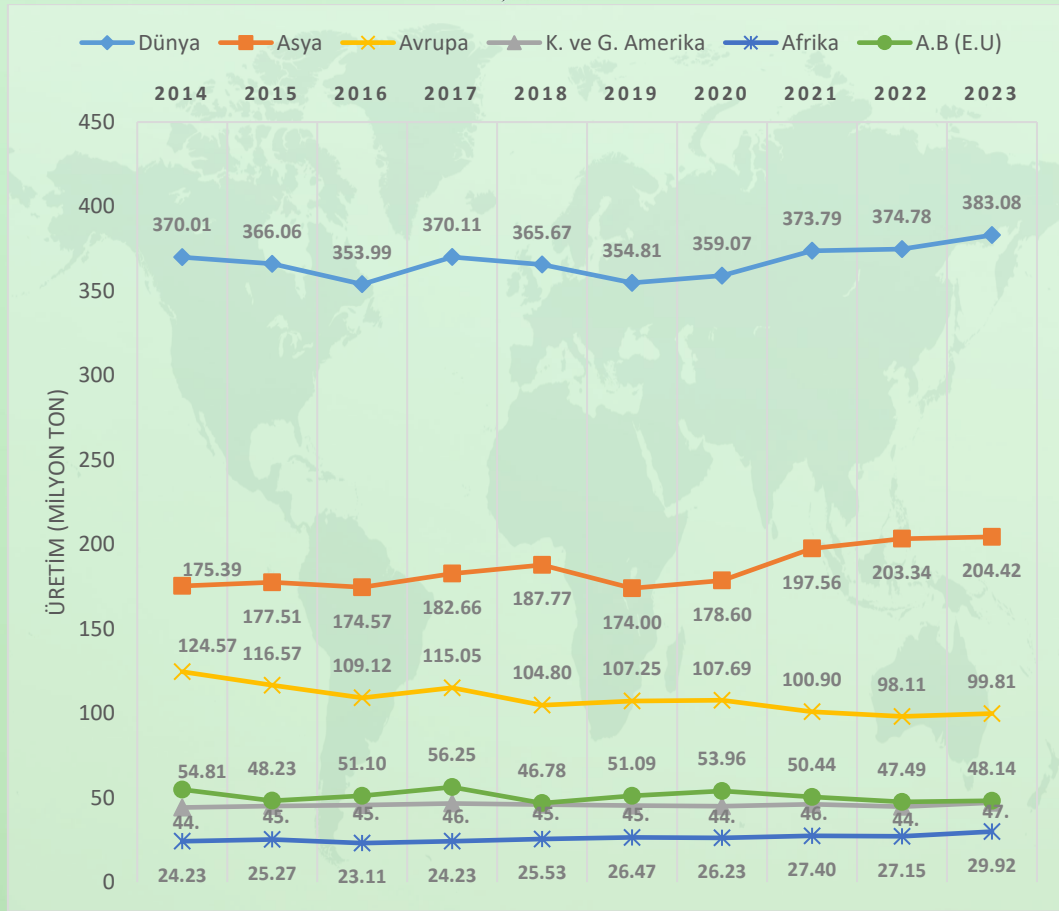
FAO 2023 yılı verilerine göre dünyada toplam 163 ülkede (toplam ülke sayısı 208) yetiştirilen patatesin üretim alanı 16,80 milyon hektar, (2022; 16,66 milyon ha) üretim miktarı ise 383,08 milyon ton (2022; 373,40 Milyon ton) olmuştur. 2023 yılı itibarıyla en fazla patates üreten on ülke sırasıyla; **Çin, Hindistan, Ukrayna, ABD, Rusya, Almanya, Bangladeş, Fransa, Pakistan, ve Mısır**’dır. Çin, Hindistan, Ukrayna, ABD ve Rusya ve dünyada sürekli olarak en fazla patates üretiminin yapıldığı ilk beş ülke olurken, bu ülkeler aynı zamanda dünyadaki toplam üretimin de %55,94’ünü gerçekleştirmişlerdir. 2023 yılında Dünya üretiminden Çin %24,39, Hindistan %15,70, Ukrayna %5,58, A.B.D %5,22 ve Rusya %5,06 pay almıştır. Dünya patates üretiminde ülkemiz %1,49’luk pay ile 13. sırada yer almıştır (Tablo 1.).

Tablo 1. Dünyada En Çok Patates Üreten İlk On Ülke (FAO, 2023).

Sıra No	Ülke	Üretim Miktarı (Ton)	Dikilen Alan (ha)	Verim (kg /da)
	Dünya	383.082.607	16,80	2.280
1	Çin	93.430.000	4,57	2.045
2	Hindistan	60.142.000	2,33	2.579
3	Ukrayna	21.358.630	1,21	1.765
4	ABD	19.992.090	0,39	5.145
5	Rusya	19.374.441	1,11	1.753
6	Almanya	11.607.300	0,26	4.385
7	Bangladeş	10.431.736	0,46	2.290
8	Fransa	8.606.490	0,20	4.219
9	Pakistan	8.319.767	0,34	2.443
10	Mısır	6.869.330	0,24	2.915
13	Türkiye	5.700.000	0,15	3.777

Patates, daha çok Avrupa ve Kuzey Amerika’daki gelişmiş ülkelerde üretilen ve tüketilen bir ürün iken 1990’lı yılların başlarından itibaren özellikle Asya, Afrika ve Latin Amerika’daki az gelişmiş veya gelişmekte olan ülkelerde de patates üretiminin hızla yaygınlaşmaya başlamıştır. Gelişmekte olan ülkelerin toplam üretimi, 1960’lı yılların başında dünya toplam üretiminde az bir paya sahipti ancak günümüzde bu pay gelişmiş ülkelerin üzerine çıkmıştır (Grafik 1).

Grafik 1. 2014-2023 Yılları Arasında Dünya Patates Üretim Miktarları (FAO).

Patates, ülkemiz tarımı içinde en önemli bitki türlerinden biri olup buğday, şeker pancarı, arpa ve domatesten sonra en fazla üretimi yapılan beşinci bitkidir. Ülkemizde ana ürün, turfanda ve ikinci ürün olmak üzere tüm patates üretim sistemleri uygulanmaktadır. Türkiye sahip olduğu agro-ekolojik zenginlik sayesinde patates üretimi açısından oldukça ayrıcalıklı bir konumdadır. Bu nedenle de ülkenin hemen her yöresinde yılın belirli dönemlerinde patates üretimi mümkün olmakta, Nisan ayından başlayarak Aralık ayı sonuna kadar patates hasadı devam etmektedir.

Türkiye’de patates verimi yıllar itibarıyla artış göstermiştir. 2024 yılında patates verimi 3.525,00 kg/da olup 2024 yılı patates veriminin en yüksek olduğu iller sırasıyla Bitlis (4.361 kg/da), Kayseri (4.338 kg/da) ve Adana (4.054 kg/da), olup Türkiye ortalamasının çok üzerindedir (Tablo 3.).

Tablo 3. Türkiye’de Yıllara Göre Patates Üretim Verileri (TÜİK).

Yıllar	Dikim Alanı (da)	Alan Artışı (%)	Üretim (Ton)	Üretim Artışı (%)	Verim (kg/da)	Verim Artışı (%)
2017	1.428.835	100	4.800.000	100	3.360,00	100
2018	1.359.373	95,14	4.550.000	94,79	3.348,00	99,64
2019	1.408.967	98,61	4.979.824	103,75	3.538,00	105,30
2020	1.479.935	103,58	5.200.000	108,33	3.514,00	104,58
2021	1.389.175	97,22	5.100.000	106,25	3.682,00	109,58
2022	1.391.716	97,40	5.200.000	108,33	3.739,00	111,28
2023	1.509.269	105,63	5.700.000	118,75	3.777,00	112,41
2024	1.957.672	137,01	6.900.000	143,75	3.525,00	104,91

Niğde, Kayseri, Konya ve Afyonkarahisar patates üretiminde önemli dört ilimizdir. Ülke üretiminin yaklaşık %45'ini, ekim alanlarının ise %43'ünü bu üç ilimiz oluşturmaktadır (**Resim 1**).

Resim 1. Türkiye’de Patates Üretimi Yapılan İller ve Üretim Yoğunluğu (TÜİK, 2024).

2024 yılında Türkiye’de 75 ilde patates üretimi gerçekleştirilmiştir. En fazla üretim yapan il Niğde olup 264.830 da alanda 915.734 ton üretim gerçekleşmiştir. Niğde’nin ortalama verimi 3.458,00 kg/da’dır (**Tablo 4**).

Tablo 2. Yıllara Göre Türkiye’de En Fazla Patates Üretimi Yapılan İller (TÜİK).

2023					2024				
Sıra	İl	Üretim (ton)	Dikilen alan (dekar)	Verim (kg/da)	Sıra	İl	Üretim (ton)	Dikilen alan (dekar)	Verim (kg/da)
1	Niğde	757.480	194.800	3.889	1	Niğde	915.734	264.830	3.458
2	Kayseri	704.041	154.094	4.569	2	Kayseri	787.842	181.602	4.338
3	Afyon	581.850	163.246	3.568	3	Konya	753.717	187.849	4.012
4	İzmir	476.543	124.040	3.842	4	Afyon	688.152	205.745	3.345
5	Konya	462.545	108.010	4.282	5	Sivas	560.398	140.108	4.000
6	Sivas	410.377	89.862	4.567	6	İzmir	478.656	130.536	3.667
7	Nevşehir	318.646	83.980	3.794	7	Nevşehir	398.557	115.461	3.452
8	Aksaray	313.453	73.899	4.242	8	Adana	318.580	78.582	4.054
9	Bitlis	273.922	53.180	5.151	9	Bitlis	310.937	71.298	4.361
10	Adana	217.444	54.661	3.978	10	Aksaray	279.027	70.960	3.932

Türkiye’de patates üretimindeki değişim, Avrupa Birliği ülkeleri ile bir paralellik göstermektedir. Patates, bugün ülkenin en önemli tarımsal ürünlerinden biri konumuna gelmiş; üretimi, sanayisi, pazarlaması ve tüketimi ile başlı başına bir sektör haline almıştır.

Ülkemizde kişi başına düşen patates tüketim miktarı yaklaşık (TÜİK 2021- 50,00 kg) **50 kg** civarında olup dünyada kişi başına tüketim ise (FAO 2021- 32,98) **33 kg**’dır. Ülkemizde patatesin yeterlilik oranı ise **2021 yılı TÜİK verilerine göre %106,10**’dır.

Ülkemizde Patates Çeşidi Geliştirmede Geçmişte Yapılan Çalışmalar

Ülkemizde patates ıslahı ile ilgili çalışmalar, 1951 yılında başlanmış, ülkemizin farklı bölgelerinde yetiştirilmekte olan 60 farklı patates çeşidi (klonu) toplanmış ve bu klonların başlıca özelliklerinin tespit edilmesi amacıyla Ankara ve Adapazarı’nda denemeye alınmıştır. İkinci ayrıntılı çalışma 1961 ve 1962 yıllarında Erzurum’da yürütülmüştür.

Türkiye’de bilimsel anlamda patates çeşit adaptasyon çalışmaları 1950’lerde başlamasına rağmen, çeşit tescil çalışmaları 1970’li yıllarda Ülkesel Patates Projesinin hayata geçirilmesi ile hız kazanmıştır. İlk olarak 1972

yılında Ege Tarımsal Araştırma Enstitüsü tarafından Alpha, Ari ve Sarıkız tescil ettirilmiş; daha sonra 1975 yılında Tohum Islah ve Üretme A.Ş. tarafından Atica, Cosima, Fina ve Frigga çeşitleri; Satıdaş tarafından Baraka, Desiree, Favorita, Jaerla; Ege Tarımsal Araştırma Enstitüsü tarafından Isola ve Resy çeşitleri tescil ettirilmiştir. Daha sonraki yıllarda çeşit tescil çalışmaları özellikle özel sektör girişimleriyle ivme kazanmış ve tescil edilen çeşit sayısı hızla artarak 2024 yılı itibarıyla 281'e ulaşmış, üretim izni alan çeşit sayısı ise 48 olmuştur.

Ülkemizde patatesin yaklaşık 175 yıllık bir geçmişi olmasına ve zaman içerisinde patates sektöründe önemli gelişmeler olmasına rağmen, yerli çeşit geliştirme çalışmalarına 2005 yılından sonra hız verilmiştir. Tohumluk firmaları, yerli çeşit ıslahına yatırım yapmak yerine, her yıl temsilciliğini yaptıkları yurt dışı ıslah firmalarından birçok çeşit veya klon getirerek adaptasyon denemelerine almakta ve başarılı olanları tescil ettirmektedirler. Ülkemizde 281 adet tescilli patates çeşidi bulunmakta olup, bunlardan sadece bir tanesi (Nif) Türkiye'de ıslah edilerek tescil ettirilmiştir. Ancak bu çeşit de ticari üretimde hiçbir zaman şans bulamamıştır.

Günümüzde Yapılan Kamu ve Özel Sektör Tarafından Yapılan Çeşit Geliştirme Çalışmaları

Ülkemizde, başta Hollanda olmak üzere Almanya, Fransa, İngiltere, İskoçya, İrlanda ve ABD'de ıslah edilmiş çeşitler kullanılmaktadır. Ülkemize ait yeterli sayıda ve üretim programlarına giren tescilli çeşitlerimizin bulunmaması çok önemli bir problem olarak karşımıza çıkmaktaydı.

Bu sorunun çözümüne yönelik olarak, **1 Kasım 2005- 31 Aralık 2009** tarihlerinde Enstitümüz koordinatörlüğünde TÜBİTAK (1007-KAMAG) destekli, 8 Enstitü (*Niğde Patates Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü, Ankara Ziraî Mücadele Merkez Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü, Bornova Ziraî Mücadele Merkez Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü, Adana Ziraî Mücadele Merkez Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü, Erzurum Bahçe Kültürleri Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü, Ege Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü, Doğu Anadolu Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü, Toprak, Gübre ve Su Kaynakları Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü*) 3 üniversite (*Mustafa Kemal Üniversitesi, Ege Üniversitesi, Gaziosmanpaşa Üniversitesi*) ve 11 özel sektör firmasının (*Doğa Tohumculuk, Anka Tohumculuk, Ar Tarım, Gömeç Tohumculuk, Sürde Tarım, Tareks, Tezel Tohumculuk, Asgen Tarım, Öztar Tohumculuk, Fritolay Gıda, Kraft Gıda*) katılımı ile **“Ülkesel Patates Tohumluk Üretim Sisteminin Geliştirilmesi”** projesi yürütülmüştür. Proje kapsamında Enstitümüz bünyesinde patates çeşit ıslah programı başlatılmıştır.

Bu program kapsamında patates araştırmaları açısından merkez kuruluş olan Enstitümüzde patates ıslah altyapısı oluşturulmuş ve teknik personel eğitimleri tamamlanmıştır.

Proje çalışmalarımız 2010 yılından itibaren **“Orta Anadolu Patates Islahı Projesi”** ismiyle, Tarım ve Orman Bakanlığı, Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğümüzün destekleri ile sürdürülmektedir. Orta Anadolu Patates Islahı Projesi ile ülkemize uyumlu, yüksek verimli ve hastalıklara dayanıklı yerli çeşitlerin geliştirilmesi, çeşit geliştirme süresinin doku kültürü yöntemi kullanılarak kısaltılması, geliştirilen yeni çeşitlerin ve ülkemizde yaygın olarak üretimi yapılan bazı patates çeşitlerinin temel tohumluklarının doku kültürü ile çoğaltılarak daha kısa sürede çiftçi kullanımına sunulması hedeflenmiştir.

Ülkemize ait yerli çeşitlerin geliştirilmesi kapsamında 2007-2024 yılları arasında ülkemiz açısından bir rekor olan toplam **1.500.000** adet melez patates tohumu elde edilerek **“Patates Genetik Tabanı”** oluşturulmuş, farklı melez kombinasyonlarına ait çeşitli kademelerde (1., 2., 3., 4., 5. generasyon), çok sayıda yerli patates klonları (çeşit adayları) elde edilmiştir. Ülkemize özgü patates çeşit ıslah programları başlatılmış ve sürekliliği sağlanmıştır.

Her geçen yıl üstün verimli çeşitler arasında melezleme çalışmaları yapılmakta farklı jenerasyonlarda (nesillerde) binlerce yeni çeşit adayı üzerinde seleksiyon çalışmaları devam ettirilmektedir. **Her yıl en az iki yerli çeşit tescile sunulacak şekilde patates ıslah çalışmalarımız değişik ıslah projeleri ile devam ettirilmektedir.**

Ülkemizde doku kültürü yöntemi ile patates tohumluk üretimi yokken, **“Ülkesel Patates Tohumluk Üretim Sisteminin Geliştirilmesi”** projesi ile Niğde Patates Araştırma Enstitüsü, Ege Tarımsal Araştırma Enstitüsü, Doğu Anadolu Tarımsal Araştırma Enstitüsü ve Ege Üniversitesinde tohumluk üretimi yapabilecek doku kültürü laboratuvarları ve seralar 2007 yılında pilot tesisler olarak kurularak işletilmeye başlanmış ve bu alt yapılar kullanılarak çeşit geliştirme çalışmaları hızlanmıştır.

Proje çalışmaları kapsamında seleksiyon çalışmaları sonucunda çeşit adayları (klonlar) içerisinden PA-03-2-16 ve PA-06-1-43 nolu çeşit adaylarımız **07 Ocak 2013** tarihinde ilk yerli ticari patates çeşitlerimiz olarak tescile sunulmuştur. Tescil çalışmaları sonucunda PA-06-1-43 nolu yerli patates çeşidimiz **ONARAN2015** ismiyle ve PA-03-2-16 nolu yerli patates çeşidimiz **FATİH** ismiyle 01 Nisan 2015 tarihinde ilk yerli patates çeşidimiz olarak tescil edilmiştir. 19 Nisan 2016 tarihinde **NAHİTA, ÜNLENEN ve NAM**, 14.04.2017 tarihinde **ÇAĞLI, LEVENTBEY ve MURATBEY** ve 12.04.2019 tarihinde **NİĞŞAH ve SARUHAN**, 15.04.2025 tarihinde ise **UĞUR** ismiyle toplamda 11 adet yerli patates çeşidi tescil edilmiştir. Ayrıca bu proje TÜBİTAK Araştırma Destek Programları Başkanlığı tarafından hazırlanan **“BAŞARI ÖYKÜLERİ”** kitabında **“Tohumluk Patates İthalatı Yaparken Tohumluk Patates İhracatı Başladı”** başlığıyla 2014 yılında yer almıştır.

Yapılan bu tüm çalışmaların neticesinde; **Türkiye’de ilk defa geliştirilen yerli ve milli patates tohumluklarının ihale yoluyla satışı gerçekleştirilmiştir.**

Tescil edilen 8 adet yerli patates çeşidinden ilk etapta 4 tanesi, enstitüde yapılan ihalede “Tohumluk Üretim ve Pazarlama Hakkı” satışa çıkartılmıştır. **NAHİTA** adlı yerli çeşidin satış hakkı ülkemizde tohumluk patateste en fazla üretim yapan firmalardan bir tanesi olan **AR TARIM TOHUMCULUK SAN ve TİC A.Ş.**’nin olmuştur. Ayrıca **NAHİTA** adlı çeşidin yurt dışındaki ülkelerde de satılabilmesi için çeşidi alan bu firmayla “Yurtdışı Satış Sözleşmesi” imzalanmıştır.

Devamında **ONARAN2015**, **ÜNLENEN**, **NAM**, **LEVENTBEY** ve **MURATBEY** çeşitlerinin de “Tohumluk Üretim ve Satış Hakkı” Niğde’de faaliyet gösteren **SELANİK TOHUMCULUK** firmasının olmuştur.

En son **NİĞŞAH** ve **SARUHAN** adlı yerli ve milli patates çeşitlerinin “Tohumluk Üretim ve Pazarlama Hakkı” ülkemizde patateste en fazla üretim yapan firmalardan biri olan **HAKAN GIDA ve TOHUMCULUK A.Ş.**’ne ihale edilmiştir. Bu çeşitlerin ileri kademede tohumluk üretimi ve sertifikasyon çalışmaları bu firmalar işbirliğinde devam etmektedir.

2024 yılı Mart Ayı itibarıyla özel sektöre devredilen ve sertifikasyon işlemleri tamamlanan **NAHİTA**, **ONARAN2015** ve **LEVENTBEY** çeşitlerinin çiftçilerimize ve üreticilerimize firma tarafından satışı başlamıştır. Enstitümüzce yürütülen ıslah çalışmalarında yemeklik, sanayilik ve hastalıklara dayanıklı patates çeşitlerinin geliştirilmesinin yanında farklı kabuk ve et rengine sahip patates çeşitleri de geliştirilmektedir. Geliştirilen renkli, yerli ve milli çeşitlerimiz üzerinde çalışmalarımız devam etmekte olup yeterli tohumluk sayısına ulaşıldığında tescile sunulacaktır.

Geliştirdiğimiz bu renkli çeşitlerimiz üzerinde yapılan teknolojik testler sonucunda çeşitlerimizden iyi kalitede cips elde edilmiştir. Türkiye’de ilk renkli patates cipsleri enstitümüzde geliştirilmiştir. Bu çeşitlerimizin cips piyasasına girmesiyle birlikte ülkemizdeki cips piyasası renklenecektir (örneğin sarı-kırmızı, sarı-lacivert cipsler). Şu an renkli cips yapılabilen 10 genotip enstitümüzce geliştirilmiştir.

2025 yılının Nisan ayında Enstitümüz tarafından ilk defa sanayilik **UĞUR** isimli bir çeşit tescil edilmiştir. Enstitümüzün geliştirmiş olduğu sanayilik çeşit cipslik ve parmak patates yapımına uygun bir çeşit olup yüksek verimli, orta erkenci ve en önemlisi depo dayanıklılığı mevcut ithal çeşitlere göre yüksek bir çeşittir.

Enstitümüzün ıslah çalışmaları haricinde Doğru Anadolu Tarımsal Araştırma Enstitüsü, Ege Tarımsal Araştırma Enstitüsü ve Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi tarafından halihazırda devam eden ve sonuçlanan ıslah çalışmalar kapsamında tescil edilen ve tescile sunulan çeşitler mevcuttur.

Doğu Anadolu Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü tarafından yürütülen ıslah çalışmaları kapsamında **CAN**, **METE**, **KAAN**, **ATA 25**, **KARSU** ve **CANSU** isimli 6 adet yerli ve milli patates çeşidini tescil ettirilmiştir. Yine aynı enstitünün **ARAL** isimli çeşitleri tescil aşamasındadır.

Ege Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü tarafından halihazırda tescilli bir çeşidi bulunmayıp “Ege Bölgesi Patates Islahı Projesi” kapsamında ıslah çalışmalarına devam edilmektedir.

Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Ziraat Fakültesi Tarla Bitkileri Bölümü tarafından yürütülen çalışmalar kapsamında **BAŞÇİFTLİK BEYAZI** ve **GÜNGÖR BEY** isimli 2 adet çeşit tescil ettirilmiştir.

Yapılan çalışmaların çıktıları özel sektör tarafından da kullanılmaya başlanmıştır. Birçok tohumculuk firması tohumluk üretimi yapabilecek doku kültürü sistemlerini kurarak doku kültürü ile tohumluk üretim izni almıştır. Bunun sonucunda farklı kademelerde tohumluk üretimi yapmaya başlamışlar ve 2013 yılından itibaren yerli üretim patates tohumluğu ihraç edilmektedir.

En önemli çıktılardan biri de; Özel sektörde yürütülen ıslah çalışmaları ile yerli patates çeşitleri geliştirilmiş, tescile sunulan ve tescil edilen çeşitler olmuştur. Özel sektör tarafından geliştirilerek tescile sunulan çeşit adayları şunlardır;

Doğa Arge Merkezi San. Tic. A.Ş. tarafından toplam 24 adet tescil ettirilen yerli çeşit bulunmakta olup aşağıdaki tabloda bu çeşitlerin isimleri verilmiştir.

Doğa Arge Merkezi San. Tic. A.Ş. (17 Adet)	BAHAR	MADEN
	İLMOR	AYDOS
	KAYA	ALTAY
	ZİRVE	PETEK
	DORUK	KAFKASI
	KUTUP	TESSA
	VOLKAN	YAKUTI
	YEDİVEREN	DENİZİ
	YAPRAK	BULUT
	YALDIZ	TURAÇ
	AYAZ	SES
	YANKI	TAŞ

Yüksel Tohumculuk Tarım ve Tic. Ltd. Şti. tarafından toplamda 9 adet tescil ettirilen yerli çeşit bulunmakta olup aşağıdaki tabloda bu çeşitlerin isimleri verilmiştir.

Yüksel Tohumculuk Tarım ve Tic. Ltd. Şti. (9 Adet)	ASYA
	SOYLU
	CEVHER
	DEMET
	MARATON
	ATABEY
	BOYSAN
	MELANO
	TROVA

İnan Meijer Tohumculuk ve Tic. Ltd. Şti. tarafından ise toplamda 2 adet tescil ettirilen yerli çeşit bulunmaktadır.

İnan Meijer Tohumculuk ve Tic. Ltd. Şti. (2Adet)	SULTAN ECEM
	SULTAN NUR

Kamu ve özel sektör tarafından geliştirilen yerli çeşitler hem ülkemizde üretilip çiftçilerimize daha kısa zamanda ulaşacak, hem de dünyaya satışı yapılacaktır. Yerli çeşitlerin devreye girmesiyle birlikte milli ekonomiye büyük katkı sağlanacaktır. Ayrıca yerli çeşitlerimiz patates üreticilerimizin maliyetlerini de önemli ölçüde aşağı düşürecektir. Üreticilerimizin patates tohumluğu ihtiyacı tamamen yerli imkânlarla sağlanacaktır.

Kaynaklar

<https://www.fao.org/faostat/en/#data>

<https://www.tuik.gov.tr/>

<https://www.tarimorman.gov.tr/BUGEM/TTSM>

Uğur PIRLAK, N. Oğuz DEMİR, Ömer GÜÇ, Ali KARATAŞ. 2016. “Patatesin Ekonomik Önemi” Tarım Türk Dergisi. Sayı:57, 30-34.

Uğur PIRLAK, 2018. “Yerli Patates Çeşitlerinin Geliştirilmesi ve Patates Yetiştiriciliği” Türkiye Ziraat Odaları Birliği, Çiftçi ve Köy Dünyası Dergisi. Sayı:401, 3743

Uğur PIRLAK, N. Oğuz DEMİR , 2019. “Dünya ve Türkiye’de Patates Üretimi, Tohumluk Sektörü, Sorunlar, Öneriler ve Yapılan Çalışmalar”, Agromedya Dergisi, Sayı: 40, Sayfa: 34 10.

Patates Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü Faaliyet Raporu 2024

TEPGE (Tarımsal Ekonomi ve Politika Geliştirme Enstitüsü Müdürlüğü) Ürün Raporu-Patates 2024.

